

Sammanfattning

Den globala ekonomin återhämtar sig långsamt och det är fortfarande den inhemska efterfrågan som upprätthåller den förhållandevis goda efterfrågan på arbetsmarknaden i Sverige och i Östergötland. Stämmningsläget bland länets arbetsgivare är något mer dämpat än i våras och den instabila politiska situationen oroar.

I Östergötland bedöms antalet sysselsatta öka med 2 100 personer under 2015. Antalet arbetslösa personer bedöms samtidigt minska med 1 100 personer fram till slutet av 2015. Ökningen av antalet sysselsatta i Östergötland motsvarar 1,1 procent, vilket kan jämföras med riksgenomsnittet på 1,2 procent. Det är främst län med stark tjänstesektor som driver upp sysselsättningen, såsom Stockholm, Göteborg, Skåne, Uppsala och även Östergötland. Antalet sysselsatta bedöms öka i samtliga län under 2015, vilket till viss del beror på att antalet sysselsatta bedöms öka inom offentliga tjänster, som är mer jämnt fördelade över landet.

Antalet sysselsatta ökar främst inom offentliga verksamheter. Det är främst behoven som styr antalet sysselsatta inom offentliga tjänster och de ökar särskilt inom omsorgsverksamheter. IT-verksamheterna är starka i Östergötland och bedöms fortsätta att växa, liksom handel. Industrin är diversifierad i länet. Flera industrier känner av den kärva globala marknaden och har det tufft medan andra delar av industrin går bra. Sammantaget bedöms industrin kvarstå på oförändrat antal sysselsatta under 2015. Byggbranschen har haft en mycket god utveckling under ett par år och många byggen är igång. Utvecklingen stagnerar under 2015, men den ligger redan på en hög nivå. Lager, transport, hotell och restaurang och jordbruk är de branscher som bedöms minska antalet sysselsatta under 2015. De känner av den svaga konjunkturen och är ängsliga för eventuella regelförändringar.

Antalet arbetslösa har sjunkit i länet under 2014, och det främst bland kvinnor. Den utvecklingen bedöms fortgå under 2015, eftersom det främst är de traditionellt kvinnodominerade branscherna som står för sysselsättningsökningen under 2015.

Mer än var femte inskriven arbetslös person har varit arbetslös i mer än två år. Det är en effekt av den kraftigt ökade arbetslösheten efter finanskrisen 2009. Den förbättrade situationen på arbetsmarknaden under 2014 har främst kommit de till del som står nära arbetsmarknaden och de med korta tider i arbetslöshet.

Det innebär en stor utmaning att matcha de personer som står längst från arbetsmarknaden till arbete. Under 2014 har arbetslösheten inom gruppen som bedöms stå nära arbetsmarknaden minskat, medan den har fortsatt att öka bland personer som bedöms stå längre från arbetsmarknaden.

Kompetensförsörjningen är en viktig fråga i länet. Samtliga branscher anger att de har svårt att hitta den kompetens de söker. Det kan handla om rena utbildningskrav, men också om mjuka krav, såsom social kompetens eller erfarenhet. Särskilt stor är bristen inom offentliga verksamheter, både vad gäller sjukvård, omsorg och teknisk kompetens.

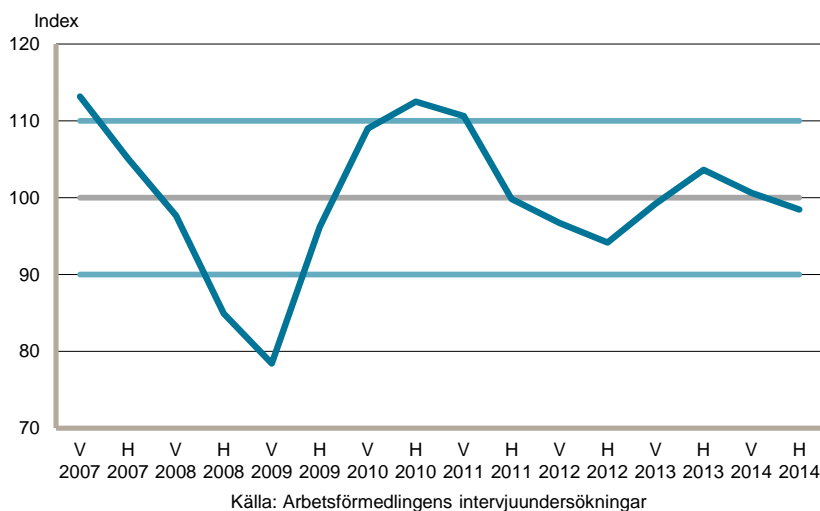
Konjunkturläget i Östergötlands län

Under de senare åren har det främst varit den inhemska efterfrågan som har bevarat stabilitet och god efterfråga på arbetsmarknaden både i landet och i länet. Oroligheterna i vår omvärld påverkar exportberoende företag som har fått parera snabba svängningar i konjunkturläget. Rysslandsimportstopp slår mot jordbrukssektorn och delar av industrin. Oroligheterna i Ukraina skakar Europa och ett allt svajigare Tyskland påverkar Sverige negativt. USA återträder allt mer som motorn i den globala ekonomin. Arbetslösheten sjunker i USA men det beror delvis på minskad arbetskraftsdeltagande, viket är olyckligt. Sverige skiljer sig kraftigt från vår omvärld och det är kvinnorna som kliver fram. Arbetskraftsdeltagandet ökar i Sverige, särskilt bland kvinnor, och arbetslösheten sjunker. De mer mansdominerade branscherna industri och bygg går mot en sämre utveckling än de branscher där kvinnor traditionellt dominerar, privata och offentliga tjänster.

Oroligt i Östergötland

Omvärldens oroligheter påverkar stämningen bland arbetsgivarna i länet. Exportberoende företag har svaga förhoppningar inför 2015. Det instabila politiska läget nationellt har också påverkat arbetsgivarnas svar i höstens undersökning. Sammantaget bedömer de privata arbetsgivarna i länet att konjunkturutvecklingen under 2015 kommer att ligga strax under det normala värdet för Östergötland. Se diagram nedan.

Arbetsförmedlingens konjunkturindikator för näringslivet, Östergötlands län, våren 2007-hösten 2014¹

De branscher som bedömer att efterfrågan på varor och tjänster kommer att sjunka under 2015 är jordbruk och byggverksamheter. För jordbrukets del är det oroväckande eftersom de har haft dålig lönsamhet länge och nu bedömer att efterfrågan på deras varor kommer att bli ännu lägre. För byggverksamheternas del är läget annorlunda. Bygg har haft en bra utveckling under 2013 och 2014, och även om efterfråga bedöms bli något lägre under 2015 så är den ändå kvar på en hög nivå. Industrin tror på svagt positiv utveckling men är kraftigt diversifierad beroende på vilken marknad de vänder sig till. Privata tjänster, som normalt sammantaget är den mest positiva branschen, tror på svagare utveckling än normalt. IT-verksamheter och

¹ För information om Arbetsförmedlingens konjunkturindikator, se bilaga 2.

finansiella verksamheter är fortsatt mycket positiva, medan handel, transport och särskilt hotell- och restaurang, är mer försiktiga i sina förväntningar på 2015.